

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทรัพยากรมนุษย์ถือว่าเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากมนุษย์เป็นแรงงานสำคัญในการปฏิบัติงานเพื่อให้องค์กรสามารถบรรลุเป้าหมายการทำงานตามที่ต้องการ ดังจะเห็นได้จากการที่หน่วยงานต่าง ๆ สนับสนุนให้มีการจัดตั้งแผนกทรัพยากรบุคคล ทั้งนี้เพื่อสรรหาบุคลากรที่มีความรู้ ความสามารถหรือมีคุณสมบัติที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานและสอดคล้องกับความต้องการของหน่วยงาน ซึ่งเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานเหล่านั้นให้ความสำคัญกับการบริหารทรัพยากรบุคคล

การที่องค์กรจะสามารถบรรลุเป้าหมายการทำงานตามที่ต้องการได้นั้น บุคลากรจำเป็นต้องมีความรู้และความสามารถที่เหมาะสมกับตำแหน่งงานที่รับผิดชอบ เนื่องจากเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานในทุก ๆ อาชีพ หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งก็คือ การที่องค์กรจะสรรหาบุคลากรเพื่อปฏิบัติงานใดงานหนึ่งในองค์กร ประการแรกจะต้องพิจารณาถึงความเหมาะสมของบุคคลนั้น ๆ ซึ่งโดยทั่วไปสิ่งที่ใช้เป็นเกณฑ์ในการพิจารณาความเหมาะสมของบุคลากรก็คือคุณสมบัติของบุคลากร อันประกอบด้วยคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติด้านวิชาชีพ

จากการทบทวนงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าส่วนใหญ่เป็นการศึกษาถึงคุณสมบัติของบัณฑิตหรือคุณสมบัติของพนักงานโดยทั่วไป กล่าวคือ มิได้มุ่งเน้นที่จะศึกษาเฉพาะเจาะจงถึงคุณสมบัติของพนักงานในงานใดงานหนึ่งโดยเฉพาะ และในฐานะที่ผู้วิจัยเป็นนิสิตภาควิชาบัญชี จึงมีความสนใจที่จะศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชี เนื่องจากตามพระราชบัญญัติการบัญชี พ.ศ. 2543 มีการแก้ไขในเรื่องหลักเกณฑ์ วิธีการและระยะเวลาในการพัฒนาความรู้ต่อเนืองทางวิชาชีพของผู้ทำบัญชี พ.ศ. 2547 ว่าจะต้องเข้ารับการพัฒนาความรู้ต่อเนืองทางวิชาชีพตามหลักสูตรและสถาบันที่อธิบดีได้ให้ความเห็นชอบ จากกรณีดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานภาครัฐให้ความสำคัญกับการพัฒนาความสามารถทางวิชาชีพบัญชีอย่างต่อเนื่อง อันจะส่งผลให้พนักงานบัญชีมีคุณสมบัติทางวิชาชีพที่เพียบพร้อมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นเพียง

ข้อสันนิษฐานเบื้องต้นเท่านั้น และเพื่อให้เกิดหลักฐานที่ชัดเจนยิ่งขึ้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกพนักงานบัญชี โดยให้ผู้ว่าจ้างเป็นผู้ตอบแบบสอบถาม ทั้งนี้บุคคลหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้นำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาพนักงานบัญชีให้มีคุณภาพทั้งด้านวิชาการและทางด้านคุณลักษณะ ผลิตบุคคลากรด้านบัญชีให้สอดคล้องกับความต้องการและความคาดหวังของผู้ว่าจ้างให้มากยิ่งขึ้น การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยมุ่งที่จะศึกษาปัจจัยด้านคุณสมบัติเป็นสำคัญ ปัจจัยด้านคุณสมบัติดังกล่าวแบ่งเป็น 2 กลุ่มย่อยคือ (1) ปัจจัยคุณสมบัติทั่วไปและ (2) ปัจจัยคุณสมบัติด้านวิชาชีพ แต่ละปัจจัยจะมีตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาแตกต่างกัน ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษานั้นผู้วิจัยได้แนวคิดมาจากการทบทวนวรรณกรรมซึ่งจะนำเสนอรายละเอียดของไว้ในส่วนของการทบทวนวรรณกรรม ที่แสดงอยู่ในบทที่ 2 อย่างไรก็ตามปัจจัยที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมนั้นถือว่าเป็นปัจจัยเบื้องต้นที่ใช้ในการศึกษาเท่านั้น กล่าวคือ เมื่อผ่านเทคนิคการวิเคราะห์ปัจจัย (Factor Analysis) ด้วยเทคนิควิธีการทางสถิติแล้ว ปัจจัยดังกล่าวอาจมีการเปลี่ยนแปลงกลุ่มหรือเปลี่ยนแปลงจำนวน ทั้งนี้เพื่อให้ได้กลุ่มของปัจจัยที่เหมาะสมสำหรับการศึกษา นอกจากนี้ผู้วิจัยยังต้องการเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้างระหว่างนิติบุคคลจดทะเบียนประเภทบริษัทจำกัด (ในการวิจัยนี้ขอเรียกว่าบริษัทเอกชน) และบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยว่าเหมือนหรือแตกต่างกันในประเด็นใดบ้าง ทั้งนี้ผลการวิจัยดังกล่าวอาจเป็นข้อมูลสะท้อนให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการผลิตบุคลากรด้านบัญชีใช้เป็นแนวทางในการเสริมสร้างพัฒนา หรือเปลี่ยนแปลงสิ่งต่าง ๆ อันจะช่วยทำให้ยกระดับศักยภาพการให้บริการวิชาชีพบัญชีให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมทางธุรกิจและสังคมต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้างของบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้างระหว่างบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

1.3 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

พนักงานบัญชี หมายถึง ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับงานด้านบัญชีของกิจการ ไม่ว่าจะได้กระทำในฐานะเป็นลูกจ้างหรือไม่ก็ตาม โดยอาจจะเป็นผู้อำนวยการฝ่ายบัญชี สมุหบัญชี หัวหน้าแผนกบัญชี เจ้าหน้าที่ฝ่ายบัญชีหรือผู้ดำรงตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่น ซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบเช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

ผู้ว่าจ้าง หมายถึง ผู้ที่มีอำนาจในการตัดสินใจเลือกจ้างพนักงานบัญชีของบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ในประเทศไทย โดยการวิจัยนี้หมายถึงผู้จัดการฝ่ายบัญชีและผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคล เนื่องจากเห็นว่ามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเลือกจ้างพนักงานบัญชีของบริษัททั้งสองประเภท

บริษัทเอกชน หมายถึง บริษัทที่จดทะเบียนเป็นนิติบุคคลประเภทบริษัทจำกัด ซึ่งยังคงดำเนินการอยู่ ซึ่งปรากฏรายชื่อตามที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า กระทรวงพาณิชย์รวบรวมไว้ ณ วันที่ 31 ธันวาคม 2547

1.4 ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษานี้ได้กำหนดขอบเขตของการศึกษาไว้ดังนี้

1. การศึกษาจะมุ่งเน้นที่จะสำรวจคุณสมบัติทั่วไปและคุณสมบัติด้านวิชาชีพบัญชีของพนักงานบัญชี โดยเป็นการศึกษาเฉพาะในมุมมองของผู้ว่าจ้างของบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
2. กลุ่มตัวอย่างคือผู้จัดการฝ่ายบัญชีและผู้จัดการฝ่ายทรัพยากรบุคคลของบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย
3. ช่วงเวลาที่เก็บข้อมูลคือ ช่วงเดือนตุลาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อใช้เป็นแนวทางแก่หน่วยงานหรือสถาบันการศึกษาที่เปิดสอนหลักสูตรทางด้านการบัญชี ในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ว่าจ้าง
2. เพื่อใช้เป็นแนวทางในการวิจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของบุคลากรตามความต้องการของผู้ประกอบการในธุรกิจประเภทอื่นในอนาคต

1.6 วิธีดำเนินการวิจัย

ในการวิจัยจะเป็นการศึกษารวบรวมข้อมูลจากเอกสารและทดสอบความคิดเห็นโดยใช้แบบสอบถาม โดยจะทำการศึกษา ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาข้อมูลทฤษฎีภูมิ เพื่อใช้เป็นแนวคิดและใช้ในการอ้างอิงสำหรับการจัดทำแบบสอบถามเพื่อการสำรวจความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้าง
2. พัฒนาแบบสอบถาม โดยใช้ข้อมูลที่รวบรวมได้จากเอกสารต่าง ๆ
3. ทดสอบแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่าง และปรับปรุงแบบสอบถามเพื่อใช้จริงในการเก็บข้อมูล
4. ส่งแบบสอบถามให้กลุ่มตัวอย่าง ในช่วงเดือนตุลาคม – เดือนธันวาคม พ.ศ. 2548
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับมาแยกแบบสอบถามที่ไม่สมบูรณ์ออก และนำแบบสอบถามที่สมบูรณ์ไปประมวลผลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for Social Science หรือ SPSS) เนื่องจากเป็นโปรแกรมการประมวลผลทางสถิติที่มีประสิทธิภาพสูง (กัลยา วาณิชย์บัญชา)
6. สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล อภิปรายผลการวิจัย และข้อเสนอแนะ

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.7 ข้อจำกัดของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีข้อจำกัดเรื่องจำนวนการตอบกลับของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งอาจจะมีผลทำให้เกิดความคลาดเคลื่อนในผลลัพธ์ที่มีขึ้นและในส่วนของเนื้อหาในแบบสอบถามซึ่งอาจจะมีตัวแปรที่ควรนำมาวิจัยเพิ่มเติมนอกเหนือจากที่ผู้วิจัยได้รวบรวมไว้ในแบบสอบถามครั้งนี้ อีกทั้งอาจมีแนวคิดในการเลือกรับบุคลากรที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งในการวิจัยครั้งต่อไปควรคำนึงถึงปัจจัยดังกล่าวอย่างระมัดระวัง

1.8 ลำดับขั้นตอนการเสนองานวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบในการนำเสนอผลการวิจัยเรื่อง "ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้าง" ตามลำดับดังต่อไปนี้

บทที่ 1 บทนำ ประกอบด้วย ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย ขอบเขตของการวิจัย ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ วิธีดำเนินการวิจัย ข้อจำกัดของการวิจัย และวิธีดำเนินการวิจัย

บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ประกอบด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับคุณสมบัติของนักบัญชี งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ปัจจัยและตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย ประกอบด้วย รูปแบบการวิจัย สมมติฐานการวิจัย แหล่งข้อมูล ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เกณฑ์เทียบระดับความคิดเห็น การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล ประกอบด้วย ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้าง จำแนกตามกลุ่มตัวอย่างด้วยสถิติเชิงพรรณนาและสถิติเชิงอนุมาน และผลการวิเคราะห์และทดสอบสมมติฐานการวิจัยเกี่ยวกับความแตกต่างด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกจ้างพนักงานบัญชีในมุมมองของผู้ว่าจ้างระหว่างบริษัทเอกชนและบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

บทที่ 5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ